

Nr 66.

Av herrar **Thore** och **Wallerius**, *angående viss ändring i sjölagens bestämmelser om ersättning för överliggedagar.*

Enligt § 120 i sjölagen av den 29 juni 1891 beräknas ersättning för överliggedagar, där ej annat avtal skett, att utgå med trettio öre om dagen för varje ton av fartygets dräktighet, om fartyget är segelfartyg, och med fyrtyo öre, om det är ångfartyg. Nämda taxa för överliggedagsersättning torde mera sällan vinna tillämpning beträffande den större sjöfarten, där fria avtal, innehållande bestämmelser om väsentligt högre ersättning, än vad ovan sägs, bruka praktiseras. I den inskränkta sjötrafiken och här kanske främst beträffande segelfartyg och motorseglare förekommer emellertid i en mängd fall, att eventuell överliggedagsersättning utgår efter sjölagens bestämmelser. Med hänsyn till penningvärdets fall under tiden sedan den i sjölagen stipulerade ersättningen fastslogs samt en på grund härav fortgående höjning av fartygens driftsomkostnader är nämnda ersättning tydligen alldeles för låg. Syftet med ersättningen för överliggedagar, nämligen att gottgöra fartyget för den genom överliggedagar åsamkade tidsförlusten, kan sålunda ej numera på ett tillfredsställande sätt anses vara tillgodosett.

Angående tillämpningen av § 120 på olika slag av fartyg torde även böra påpekas, att ifrågakommande paragraf i sin nuvarande ordalydelse icke ger någon direkt anvisning om den taxa, som bör läggas till grund vid beräkning av överliggedagsersättning för ett fartyg, vars framdrivningsmedel utgöras såväl av segel som motor. För sistnämnda slag av fartyg, vilka gå under namn av motorseglare, måste högre driftskostnader per dag och tontal beräknas än för ett enbart segelfartyg, i det anskaffningskostnaderna, bemanningen, försäkringsavgifter m. m. äro större för motorseglaren. Emellertid torde kutymen vara att överliggedagsersättning för motorseglare beräknas efter den lägre taxan, varför ett fartyg av detta slag blir särskilt ogynnsamt ställt i sådana fall, där ersättning för överliggedagar enligt sjölagen ifrågakommer.

Beträffande allmänna utgifter, som sjöfarten har att gälda till statsverket, har sedan länge motorseglare satts i samma kategori som ångfartyg. Så föreskrives i § 44, kungl. förordningen den 10 febr. 1911, att i avseende på fyr- och båkavgifter lastpräm samt varje fartyg, som för sitt framdrivande är försedd med maskineri, skall betraktas som ångfartyg. Ångfartyg erläggas under ett kalenderår fyr- och båkavgifter högst åtta gånger, segelfartyg högst fyra gånger.

Enligt för oss framlagd specifikation över driftsutgifterna för en motorseglare om 103,5 nettoregister-ton, finner man, att dessa under uppehåll i hamn uppgå till 52,13 kronor per dag under det att överliggedagsersättningen enligt sjölagens bestämmelser endast utgör 31,05 kronor per dag. Summan 52,13 kronor bör emellertid rätteligen ökas med ett belopp, motsvarande skälig seglationsvinst, vilken i nämnda specifikation beräknas till 13,09 kronor per dag. Enligt en del oss förevisade fraktavtal, innehållande bestämmelser om storleken av eventuell överliggedagsersättning, utgår denna för motorseglare med 75 öre per ton och dag. I närheten av detta belopp torde taxan för överliggedagsersättning enligt sjölagen böra läggas för att vid inträffande överliggedagar ge motorsegelfartyget skälig ersättning för tidsförlusten.

Att i ovanstående framställning särskild vikt blivit lagd vid att erhålla höjning i lagstadgad överliggedagsersättning för motorsegelfartyg har sin grund däri, att detta fartygsslag, i högre grad än vad fallet torde vara ifråga om ett uteslutande segelfartyg, har utsikter att hålla sig kvar som trafikmedel till sjöss. Vid eventuell ändring av den i § 120 i sjölagen omförmälda överliggedagsersättningen bör emellertid även skälig höjning företagas i det för segelfartyg här stipulerade beloppet.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande sådan ändring i 120 § av sjölagen den 12 juni 1891, att den här omförmälda ersättningen för överliggedagar erhåller en av penningvärdets fall och av fartygens ökade driftsomkostnader betingad skälig höjning, samt för nästa års riksdag framlägga det förslag, som kan av utredningen framgå.

Stockholm den 18 januari 1927.

Alex. Thore.

Adolf Wallerius.